

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva

2022

PAMÁTNÍK TEREZÍN

MALÁ
PEVNOST

MUSEUM
TEREZA

národní kulturní památka

PAMÁTNÍK TEREZÍN

Výroční zpráva za rok 2022

Název zpracovatele: Památník Terežín
Sídlo organizace: Principova alej 304
411 55 Terežín
IČO: 00177288
DIČ: CZ00177288
Telefon: 416 782 225
E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
Webové stránky: www.pamatnik-terezin.cz
Datová schránka: w9qggpv
Způsob zřízení: Zřizovací listina vydaná Ministerstvem kultury České republiky pod Sp. zn.:
MK-S 14 780/2013 ze dne 29. 11. 2013
Zřizovatel: Ministerstvo kultury České republiky

STRUČNÝ PŘEHLED HLAVNÍCH ČINNOSTÍ PAMÁTNÍKU TEREŽÍN

Památník Terežín shromažďuje sbírku hmotných dokladů k rasové a politické perzekuci v období okupace českých zemí nacistickým Německem se zvláštním zřetelem na dějiny policejní věznice pražského gestapa v Malé pevnosti Terežín, dějiny terežínského ghetta, dějiny koncentračního tábora v Litoměřicích, dále ke starší historii města Terežín a s uvedenými tématy souvisejících výtvarných děl. Sbírkou vytváří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.

- Spravuje sbírku písemností archivní povahy, výtvarných děl, trojrozměrných předmětů, hudebnin, fotografického materiálu a historických publikací. Zajišťuje také fungování vlastní odborné knihovny.
- Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i dokumentaci obrazovou, případně zvukovou. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich výzkumné poznatky.
- Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty pocházejí.
- Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic a krátkodobých výstav, jakož i vlastní publikační, vzdělávací a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost.
- V zahraničí zajišťuje českou účast na expozicích zřízených v bývalých koncentračních táborech v Osvětimi (Polsko) a Ravensbrücku (Německo).
- Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo konzervování a restaurování.
- Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky a další elektronické nosiče. Provádí jejich výměnu s domácími i zahraničními institucemi.
- Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře vztahující se k předmětu své činnosti.
- Trvale zajišťuje průvodcovské služby.
- Soustavně vyhodnocuje vývoj návštěvnosti a údaje o ní zveřejňuje.
- Pořádá kulturní a vzdělávací programy vyplývající z předmětu své činnosti a vystavuje zapůjčené předměty kulturní hodnoty.
- Vstupuje do profesních sdružení, včetně mezinárodních, za účelem koordinace odborné činnosti.
- Vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty.
- Zpracovává odborné posudky, rešerše a expertizy.

OBSAH

- 1. Úvodní slovo
- 2. Organizační struktura
- 3. Památník Terežín a jeho služby návštěvníkům
- 4. Statistika návštěvnosti
- 5. Přehled pořádaných akcí a výstav. Propagačně organizační a ediční činnost
- 6. Vnější kontakty a spolupráce
- 7. Výzkumná činnost
- 8. Vzdělávací činnost
- 9. Dokumentace a sbírky
- 10. Hospodářská činnost, dary a příspěvky
- 11. Technická a stavební činnost
- 12. Výhled na rok 2023

© Památník Terežín
ISBN 978-80-88052-32-6

ÚVODNÍ SLOVO

Uplynulý rok, v němž jsme oslavili 75. výročí založení naší instituce, pocítil ještě Památník Terezín doznívání následků pandemie covidu-19, která zvláště v uplynulých dvou letech negativně ovlivnila naši návštěvnost, především pokud se týká návštěvníků zahraničních. Návštěvníci se k nám ale již postupně začínají opět vracet. Na druhé straně se ani naší instituci v tomto roce nevyhnuly následky ruské agrese zahájené na konci února proti Ukrajině jak v ekonomické oblasti, tak v otázce přijetí následné vlny ukrajinských uprchlíků v evropských zemích, mezi něž patří i Česká republika. Již od samého počátku války jsme prostřednictvím *Krajského asistenčního centra pomoci Ukrajině* (KACPU) přijali několik desítek uprchlíků z válkou zmítané země a poskytli jim veškerou možnou podporu. Vnímáme ji jako naši morální povinnost i jako příklad pomoci civilnímu obyvatelstvu, které v dobách válek vždy trpí nejvíce.

V Památníku Terezín se v uplynulém roce uskutečnila řada významných událostí, které bych rád připomenul. Jednou z nich byla 8. března návštěva předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Markéty Pekarové Adamové a předsedy Národní rady rakouského parlamentu Wolfganga Sobotky u příležitosti odhalení pamětní desky rakouským občanům vězněným v terezínském ghettu, které bylo spojeno s pietním shromážděním, na kterém kromě jmenovaných činitelů vystoupily i další významné osobnosti.

Dne 28. března za účasti mnoha zástupců diplomatických misí proběhla vzpomínková akce u příležitosti 80. výročí prvního transportu ze Slovenska do koncentračního a vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau v Osvětimi s názvem *Zabudnúť znamená nechať ich znovu zomrieť*. Památník Terezín na její přípravě spolupracoval s velvyslanectvím Slovenské republiky v Praze a Slovenským institutem v Praze.

Dne 28. dubna proběhlo na prostranství před modlitebnou v Dlouhé ulici tradiční čtení jmen obětí terezínského ghetta u příležitosti významného dne *Jom ha-šoa ve ha-gvura* (Den šoa a hrdinství). Tento pietní akt doprovodil dětský pěvecký sbor ze Základní školy v Brozanech nad Ohří.

Dne 6. května se u příležitosti 75. výročí založení naší organizace konalo slavnostní shromáždění současných i bývalých pracovníků naší instituce, za účasti zástupců organizace bývalých vězňů Terezínská iniciativa, dále Ministerstva kultury České republiky a řady dalších hostů. Tomuto výročí byly věnovány dvě souběžné výstavy, z nichž jedna přibližovala vývoj Památníku Terezín po roce 1989 a druhá prezentovala významné přírůstky do našeho sbírkového fondu za posledních pět let.

Významná návštěva přijela do Památníku Terezín 8. května, kdy jej navštívili zástupci židovských komunit z celého světa, sdružených ve *Světovém židovském kongresu* (WJC), kteří se v Praze účastnili zasedání jeho výkonného výboru.

Tradiční *Terezínská tryzna* k uctění památky obětí nacistické perzekuce se konala na Národním hřbitově 15. května za účasti přeživších, jejich rodinných příslušníků, politiků, zástupců diplomatických misí a široké veřejnosti. Hlavní projev přednesl předseda Senátu Parlamentu České republiky Miloš Vystrčil a za přeživší promluvila paní Hana Sternlicht, bývalá vězeňkyně terezínského ghetta žijící v Izraeli.

Na tiskové konferenci konané 31. května byl vyhlášen vítěz mezinárodní architektonické soutěže na rekonstrukci budovy Muzea ghetta a jeho stálých expozic věnovaných historii terezínského ghetta. Z celkem 22 návrhů podaných do soutěže zvítězil v několikakolovém výběrovém řízení projekt architektonického ateliéru *Skupina* architektky Marcely Steinbachové a významného amerického architekta Stevena Holla. Jejich vítězný návrh byl v průběhu roku několikrát představen odborné i laické veřejnosti.

V kinosálu Muzea ghetta byly 9. června vyhlášeny výsledky *Memoriálu Hany Greenfieldové* – XXVIII. ročníku literární a XXVI. ročníku výtvarné soutěže pro mládež, a předány ceny vítězům. Do soutěže probíhající v roce 2022 pod názvem *Malovat a přežít* bylo zasláno více než šest set prací z České republiky a Francie.

Dne 28. června přivítal Památník Terežín početnou delegaci účastníků Generální konference mezinárodní organizace muzeí ICOM, která se konala v Praze. Největší skupinu mezi delegáty z celého světa představovali členové mezinárodního výboru IC MEMO, který sdružuje pracovníky paměťových institucí obdobného zaměření činnosti, jako má Památník Terežín.

V předvečer židovského Nového roku *Roš hašana* se 18. září uskutečnila tryzna *Kever Avot*, jejímž posláním je důstojné uctění památky nacistické genocidy Židů z českých zemí. Tento pietní akt se konal nejprve u krematoria na Židovském hřbitově a poté na pietním místě u řeky Ohře. Svoji návštěvou význam této tryzny zdůraznili četní vzácní hosté, jako zemský rabín Karol Efraim Sidon a zástupkyně velvyslance Státu Izrael v České republice Roni Abramson.

Dne 8. prosince byla veřejnosti zpřístupněna výstava s názvem *Architekti pro Muzeum ghetta Terežín*, na níž byly prezentovány návrhy těch účastníků výše zmíněné mezinárodní architektonické soutěže, které postoupily do jejího závěrečného kola.

Památník Terežín v uplynulém roce mimo již zmíněných vzácných hostů přivítal také významné představitele Izraele, Kanady, Lotyšska, Německa, Rakouska, Lucemburska, Srbska, Turecka a dalších zemí.

Veřejnost jistě zaregistrovala, že se Památník Terežín v uplynulém roce stal mnohem aktivnějším na sociálních sítích. Mnohé z našich veřejných akcí také pořádáme v tzv. hybridní formě, čímž umožňujeme online zhlédnutí i našim příznivcům na dálku. Budeme se snažit těchto technických prostředků stále více využívat.

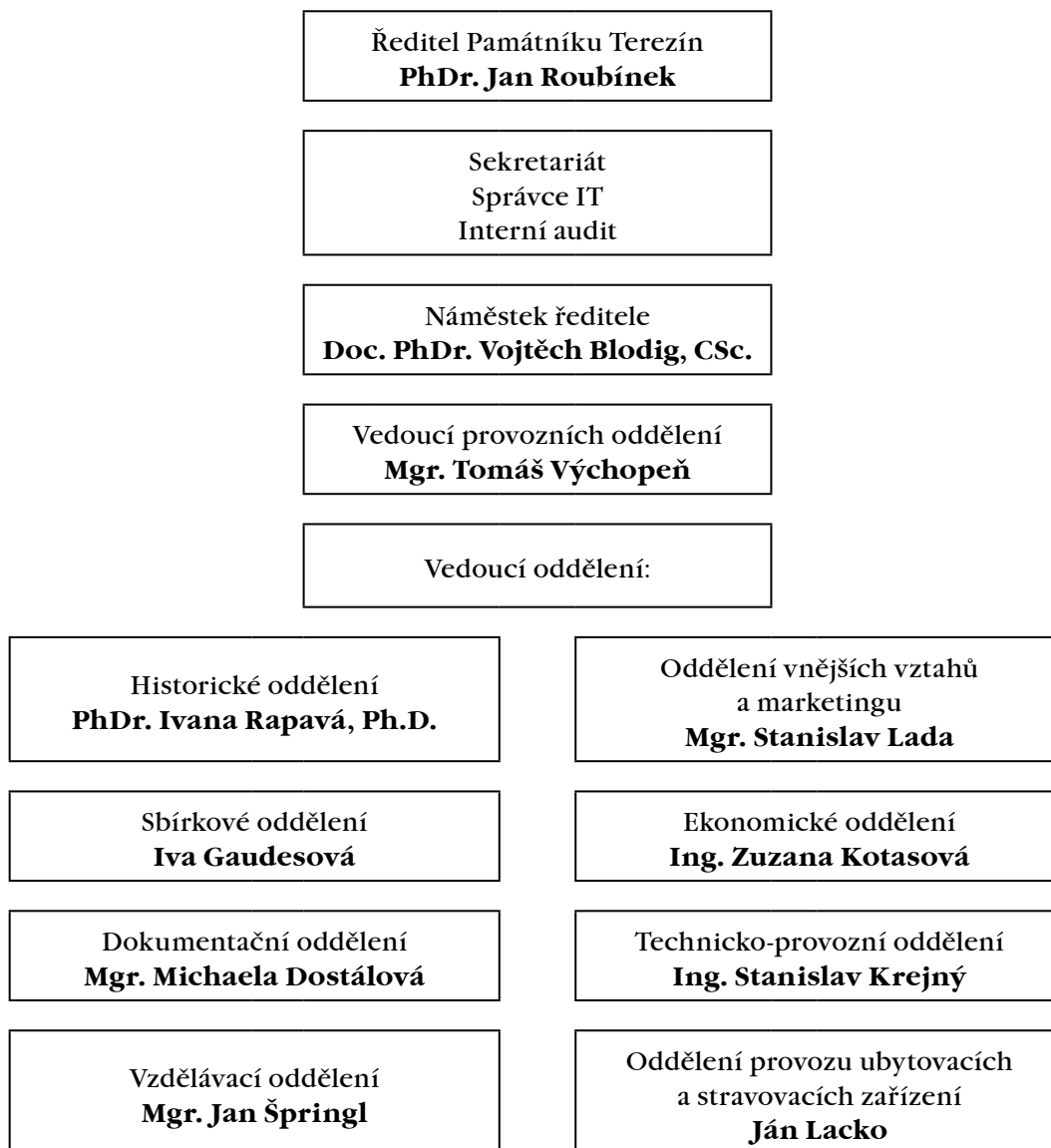
O práci jednotlivých oddělení naší instituce v roce 2022 naleznete informace v dalších částech této zprávy.

Děkuji touto cestou za spolupráci a podporu Terezínské iniciativě a dalším organizacím a institucím, které s námi v roce 2022 spolupracovaly. Můj velký dík pak

patří našemu zřizovateli Ministerstvu kultury České republiky za trvalou podporu v této nelehké době. Chci vyjádřit rovněž vděčnost svým kolegům za odpovědné plnění úkolů v situaci, kdy vedle plnění svých běžných povinností ještě čelili důsledkům doznívající pandemie, pomáhali realizovat úsporná opatření přijatá v důsledku energetické krize, ale také s velkým osobním nasazením pomáhali uprchlíkům z Ukrajiny. Naši pracovníci tvoří skvělý tým, na který jsem hrdý. Jsem přesvědčen o tom, že se stejným nasazením budou své úkoly plnit i nadále.

PhDr. Jan Roubínek
ředitel Památníku Terezín

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

PAMÁTNÍK TEREZÍN A JEHO SLUŽBY NÁVŠTĚVNÍKŮM

1 Objekty a areály spravované Památkem Terezín představují ojedinělý muzejní komplex, který je každoročně cílem statisíců lidí. Zahrnuje i vynikající ukázky vrcholného fortifikačního inženýrství z konce 18. století, které budí zájem četných návštěvníků. Naprostá většina z nich však přijíždí proto, aby se seznámila s místy, která jsou spojena s utrpením či smrtí více než dvou set tisíc lidí, zavlčených v době druhé světové války z mnoha zemí do represivních zařízení v Terezíně a nedalekých Litoměřicích.

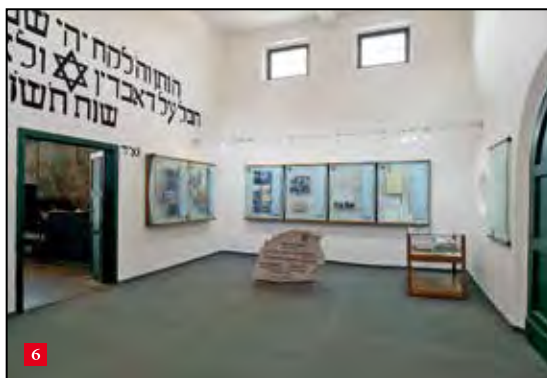
2 Dějiny terezínského ghetta přibližuje především stálá expozice Muzea ghetta, jež se nachází v budově bývalé městské školy. Na ni navazují četné další expozice, které jsou umístěny v bývalých Magdeburských kasárnách, v krematoriu na Židovském hřbitově a v bývalé Ústřední márnici ghetta. Dalšími pietními místy jsou modlitebna z doby ghetta v Dlouhé ulici, Obřadní místnosti a Kolumbárium ghetta a pietní místo na břehu Ohře.

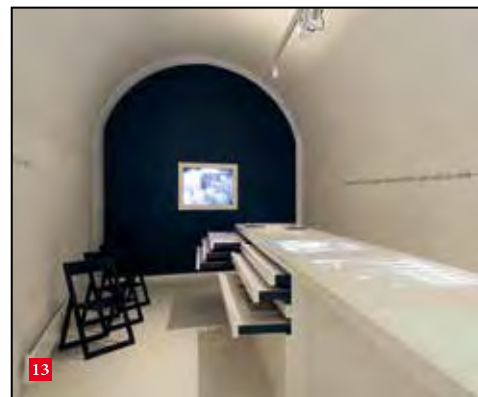
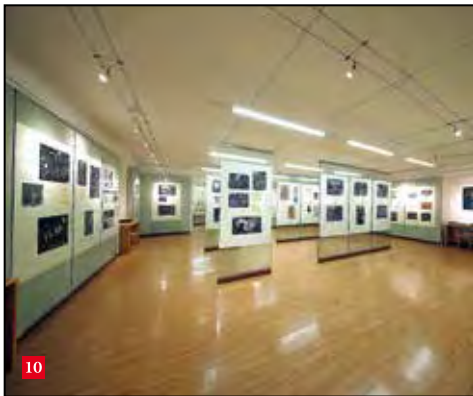
3 V areálu Malé pevnosti, která je od města Terezín vzdálena necelý jeden kilometr, je kromě objektů, které sloužily policejní věznici gestapa, možno navštívit řadu stálých a dočasných expozic a rovněž Národní hřbitov nacházející se v jejím předpolí. Tento areál představuje největší pohřebiště obětí nacistické okupace na území České republiky. Z tohoto důvodu je proto každoročně místem konání ústředních vzpomínkových shromáždění na památku obětí nacistických represí.

[4] Ve správě Památníku Terezín je rovněž objekt bývalého krematoria koncentračního tábora v Litoměřicích s přílehlým areálem, jakož i prostor u vstupu do bývalého vápencového dolu, kde vězni tohoto tábora svou otrockou prací budovali dvě továrny určené pro válečnou výrobu nacistického Německa. Podzemní prostory samotné jsou však vzhledem k hrozícímu nebezpečí sesuvu horniny návštěvníkům nepřístupné. Zájemci o historii tábora a výstavby podzemních továren však mohou zhlédnout stálou výstavu věnovanou této problematice, jež je umístěna v bývalém III. dvoře Malé pevnosti.

Areály bývalého ghetta a policejní věznice gestapa v Malé pevnosti si mohou návštěvníci Památníku Terezín prohlédnout s odborným výkladem. Po předchozí ob-

jednávce lze s průvodcem navštívit i krematorium bývalého koncentračního tábora v Litoměřicích.

Pro orientaci zájemců o návštěvu Památníku Terezín uvádíme celkový přehled jeho stálých expozic:

- 5] *Terezín v „konečném řešení židovské otázky“ 1941–1945* – expozice v Muzeu ghetta
- 6] *Úmrtnost a pohřbívání v ghettu Terezín* – expozice v krematoriu na Židovském hřbitově
- 7] *Ústřední márnice a pohřební obřady v ghettu* – expozice v bývalé Ústřední márnici ghetta
- 8] *Rekonstrukce vězeňské ubikace z doby ghetta* – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 9] *Hudba v terezínském ghettu* – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 10] *Výtvarné umění v terezínském ghettu* – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 11] *Literární tvorba v terezínském ghettu* – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 12] *Divadlo v terezínském ghettu* – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 13] *Pravda a lež. Filmování v terezínském ghettu* – expozice v bývalých Magdeburských kasárnách
- 14] *Replika „mansardy“ vězňů terezínského ghetta* – expozice v Dlouhé ulici 17
- 15] *Terezínské transporty. Deportace Židů do Terezína a transporty z terezínského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce* – expozice v domku bývalé městské váhy v Terezíně
- 16] *Malá pevnost Terezín 1940–1945* – expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 17] *Výtvarná expozice Památníku Terezín* – expozice v Muzeu Malé pevnosti
- 18] *Koncentrační tábor Litoměřice 1944–1945* – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 19] *Internační tábor pro Němce. Malá pevnost Terezín 1945–1948* – expozice ve IV. dvoře Malé pevnosti
- 20] *Milada Horáková 1901–1950* – expozice v Pamětní síni Malé pevnosti
- 21] *Vězeňská prádelna* – expozice ve III. dvoře Malé pevnosti
- 22] *Soukromý život dozorců za zdmi Malé pevnosti* – expozice v bývalé kantýně z doby policejní věznice gestapa v Malé pevnosti

Návštěvníci mohou každoročně zhlédnout rovněž řadu krátkodobých výstav umístěných v různých objektech Památníku Terezín.

Badatelé mohou využívat služeb dokumentačního a sbírkového oddělení, odborné knihovny, jakož i vyhledávačů na webových stránkách Památníku Terezín (www.pamatnik-terezin.cz).

Pracovníci Památníku Terezín poskytují odborné konzultace o otázkách rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace a informace o osudech vězňů represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

STATISTIKA NÁVŠTĚVNOSTI

NÁVŠTĚVNOST PAMÁTNÍKU TEREZÍN V ROCE 2022

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Občané ČR	Mládež ČR
Leden	2 840	1 365	455	1 475	461
Únor	4 710	2 143	670	2 567	1 089
Březen	8 456	3 826	2 230	4 630	2 665
Duben	15 870	7 901	4 324	7 965	4 094
Květen	21 017	6 955	2 845	14 062	6 370
Červen	22 222	8 557	3 935	13 665	7 731
Červenec	23 505	11 445	4 718	12 060	4 323
Srpen	24 803	13 373	4 662	11 430	4 091
Září	24 302	17 092	10 249	7 210	3 287
Říjen	20 677	12 825	6 465	7 852	3 848
Listopad	9 817	5 912	2 468	3 905	1 612
Prosinec	8 247	5 585	1 642	2 662	995
ROK 2022	186 466	96 979	44 663	89 487	40 566
Rok 2021	75 498	23 624	7 081	51 874	19 994
Rozdíl	+110 968	+73 355	+37 582	+37 613	+20 572

NÁVŠTĚVNOST V MALÉ PEVNOSTI V ROCE 2022

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Občané ČR	Mládež ČR
Leden	2 341	1 205	389	1 136	313
Únor	3 491	1 561	548	1 930	780
Březen	6 483	3 283	2 075	3 200	1 614
Duben	12 703	6 729	3 840	5 974	2 849
Květen	16 682	5 676	2 458	11 006	5 088
Červen	16 450	7 155	3 299	9 295	5 198
Červenec	18 576	9 266	3 879	9 310	2 896
Srpen	20 872	12 068	4 311	8 804	2 805
Září	18 992	15 263	9 567	3 729	1 093
Říjen	16 518	11 530	6 050	4 988	2 154
Listopad	7 847	5 148	2 237	2 699	969
Prosinec	6 088	4 979	1 420	1 109	425
ROK 2022	147 043	83 863	40 073	63 180	26 184
Rok 2021	62 400	18 143	4 460	44 257	9 946
Rozdíl	+84 643	+65 720	+35 613	+18 923	+16 238

NÁVŠTĚVNOST V MUZEU GHETTA V ROCE 2022

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Občané ČR	Mládež ČR
Leden	1 183	600	248	538	230
Únor	1 927	1 038	380	889	427
Březen	3 763	1 499	668	2 264	1 502
Duben	6 423	2 934	1 259	3 489	2 044
Květen	7 824	2 314	632	5 510	2 608
Červen	9 635	3 072	1 022	6 563	3 630
Červenec	8 122	4 023	1 535	4 099	1 568
Srpen	8 563	4 856	1 524	3 707	1 331
Září	8 094	4 794	1 984	3 300	1 710
Říjen	6 896	3 715	1 159	3 181	1 584
Listopad	4 323	2 324	881	1 999	757
Prosinec	3 667	2 176	624	1 191	610
ROK 2022	70 420	33 345	11 916	37 075	18 001
Rok 2021	26 453	8 946	1 909	17 507	6 061
Rozdíl	+43 967	+24 399	+10 007	+19 568	+11 940

NÁVŠTĚVNOST V BÝVALÝCH MAGDEBURSKÝCH KASÁRNÁCH V ROCE 2022

Měsíc	Návštěvnost celkem	Cizinci	Mládež cizinci	Občané ČR	Mládež ČR
Leden	941	506	242	435	191
Únor	1 589	657	299	932	503
Březen	2 680	785	252	1 895	1 335
Duben	4 263	1 693	661	2 570	1 371
Květen	4 392	1 153	336	3 239	1 843
Červen	4 012	1 149	437	2 863	1 569
Červenec	3 633	1 774	640	1 859	753
Srpen	4 391	2 515	113	1 876	763
Září	3 348	1 995	180	1 353	616
Říjen	2 265	1 078	222	1 187	611
Listopad	2 024	1 022	328	1 002	377
Prosinec	1 846	938	255	908	381
ROK 2022	35 384	15 265	5 832	20 119	10 313
Rok 2021	13 538	5 123	1 042	8 415	3 429
Rozdíl	+21 846	+10 142	+4 790	+11 704	+6 884

PŘEHLED USPOŘÁDANÝCH AKCÍ A VÝSTAV. PROPAGAČNĚ ORGANIZAČNÍ A EDIČNÍ ČINNOST

PŘEHLED HLAVNÍCH AKCÍ ORGANIZOVANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2022

- ²³ Dne 27. ledna se konalo autorské čtení z knihy *Roman Cílek: Holocaust – slepá kolej dějin*. Vzpomínková akce se uskutečnila v kinosálu Muzea ghetta u příležitosti *Mezinárodního dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti*. Ukázky z knihy četli její překladatel Werner Imhof a pracovníce Památníku Terezín Eliška Dubcová. Program hudebně doprovodila skupina Vertigo.
- ²⁴ Dne 7. února se uskutečnila společná akce Památníku Terezín, Ústavu pro studium totalitních režimů a Plzeňské filharmonie *Pocta Bedrníkovi aneb modrá krev v protinacistickém odboji*. Připomenula mimořádnou osobnost veřejného dění v předválečném Československu a protinacistické rezistence v letech okupace Zdeňka Bořka-Dohalského v místech, kde jeho život předčasně vyhasl. V před-sálí kina Malé pevnosti přiblížil životní příběh Zdeňka Bořka-Dohalského a poté i některých dalších příslušníků české šlechty v protinacistickém odboji historik

a ředitel Ústavu pro studium totalitních režimů Zdeněk Hazdra. Program doprovodilo vystoupení komorního tria v režii Plzeňské filharmonie ve složení Jana Pavlíčková (flétna), Lukáš Pavlíček (hoboj) a ředitelka Plzeňské filharmonie Lenka Kavalová (violoncello). Záštitu nad konáním akce převzali: Ladislav Chlupáč, senátor Parlamentu České republiky za Litoměřicko a Slánsko a starosta města Litoměřice, Martin Baxa, ministr kultury ČR, a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Akce byla vysílána online na Youtube kanálu Památníku Terezín.

- 25 Dne 29. března uspořádaly velvyslanectví Slovenské republiky v Praze a Slovenský institut v Praze ve spolupráci s Památníkem Terezín vzpomínkový večer pod názvem *Zabudnúť znamená nechať ich znova zomrieť* u příležitosti 80. výročí prvního transportu ze Slovenska do koncentračního a vyhlazovacího tábora Auschwitz-Birkenau v Osvětimi. Akce se zúčastnilo několik zástupců diplomatických sborů v České republice včetně velvyslance Slovenské republiky Rastislava Káčera a velvyslankyně Státu Izrael Anny Azari.
- 26 Dne 28. dubna se konalo u příležitosti mezinárodního dne památky obětí varšavského ghetta *Jom ha-šoa ve ha-gvura* (Den šoa a hrdinství) tradiční veřejné čtení jmen obětí holokaustu z řad vězňů terezínského ghetta ve dvoře před modlitebnou v Dlouhé ulici 17 v Terezíně. Pietní akt hudebně doprovodil dětský pěvecký sbor ze Základní školy Brozany nad Ohří.
- Dne 2. května byla položením věnců na bývalém popravišti v Malé pevnosti a poté

na Národním hřbitově v Terezíně uctěna památka obětí poslední popravy v terezínské Malé pevnosti.

- [27] Dne 6. května se u příležitosti 75. výročí založení Památníku národního utrpení (nyní Památník Terezín) v Muzeu ghetta uskutečnilo shromáždění za účasti stávajících i bývalých pracovníků Památníku Terezín, zástupců organizace bývalých vězňů Terezínská iniciativa, Ministerstva kultury České republiky a řady dalších hostů. Součástí programu bylo vystoupení houslového virtuosa Jaroslava Svěceného.
- [28] Dne 15. května se na Národním hřbitově konala tradiční *Terezínská tryzna* jako ústřední vzpomínková akce k uctění památky obětí nacistické perzekuce. Zúčastnili se jí bývalí vězni a jejich příbuzní, čelní ústavní činitelé a další politici, zástupci velvyslanectví řady států a široká veřejnost.
- [29] Dne 9. června se v Muzeu ghetta uskutečnilo slavnostní vyhlášení výsledků *Memoriálu Hany Greenfieldové* – XXVIII. ročníku literární a XXVI. ročníku výtvarné soutěže pro mládež, které organizuje Památník Terezín ve spolupráci s Terezínskou iniciativou. Autorům vítězných prací byly předány ceny.
- [30] Dne 27. června se u příležitosti výročí popravy dr. Milady Horákové a *Dne památky obětí komunismu* konal v pamětní síni bývalé vězeňské nemocnice v Malé pevnosti pietní akt.
- [31] Dne 18. září se k uctění památky židovských obětí nacistické genocidy z českých zemí konala tryzna *Kever Avot*, která proběhla u krematoria na Židovském hřbitově v Terezíně a poté na pietním místě u Ohře.
- [32] Dne 17. října byl v Muzeu ghetta projekcí filmu *Transport z ráje* zahájen filmový festival *Za hradby*. Program zahájila vzpomínkou Eva Lustigová, dcera Arnošta Lustiga.
- [33] Dne 24. října proběhlo vzpomínkové shromáždění na pietním místě u síně prstí v Malé pevnosti v Terezíně. Jeho účastníci se sešli k uctění památky obětí heydrichiády u příležitosti 80. výročí hromadné popravy vykonané v říjnu 1942 v Mauthausenu, záhy po jejich převezení z Terezína.
- [34] Dne 15. listopadu se uskutečnilo v rámci filmového festivalu *Za hradby* promítání dokumentárního filmu *DFC – Legenda se vrací*, který připomíná historii fotbalu v terezínském ghettu.
- [35] Dne 6. prosince bylo u příležitosti 80. výročí prvního vydání časopisu *Vedem*, vydávaného chlapci vězněnými v terezínském ghettu, uvedeno v Muzeu ghetta divadelní představení Přírodní školy v Praze *Návštěva z pravěku* na motivy hry Petra Ginze.

VÝZNAMNÉ NÁVŠTĚVY V ROCE 2022

- [36] Dne 9. února navštívil Památník Terezín velvyslanec Lucemburského velkovévodství v České republice Ronald Dofing.

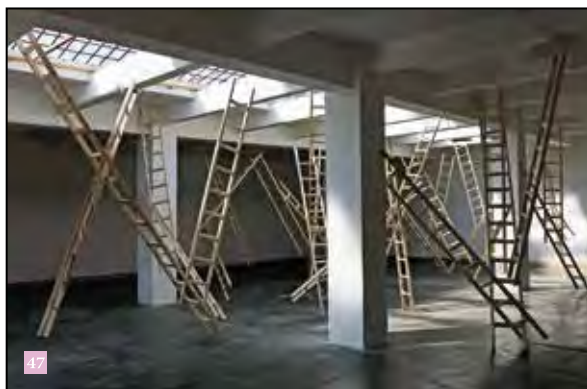
- 37 Dne 8. března navštívili Památník Terezín předsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky Markéta Pekarová Adamová a předseda Národní rady rakouského parlamentu Wolfgang Sobotka u příležitosti odhalení pamětní desky rakouským obětem ghetta v Terezíně.
- 38 Dne 30. března navštívila Památník Terezín předsedkyně lotyšského parlamentu Ināra Mūrniece.
- 39 Dne 17. června navštívila Památník Terezín velvyslankyně Gruzie Mariam Rakviashvili.
- 40 Dne 18. července navštívil Památník Terezín velvyslanec Korejské republiky Tae Jin Kim v doprovodu dalších korejských diplomatů.
- 41 Dne 26. srpna navštívila Památník Terezín delegace účastníků Generální konference mezinárodní organizace muzeí ICOM, která se konala v Praze.
- 42 Dne 27. října navštívil Památník Terezín ředitel Nadace saských památníků Markus Pieper.
- 43 Dne 4. listopadu navštívila Památník Terezín ministryně kultury a médií Spolkové republiky Německo Claudia Roth a dále účastníci konference k výročí Terezínské deklarace.
- 44 Dne 14. prosince navštívil Památník Terezín velvyslanec Turecka Egemen Bagis u příležitosti odhalení pamětní desky obětem terezínského ghetta pocházejícím z Turecka.

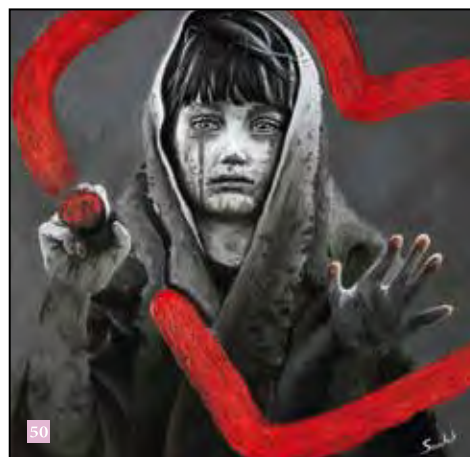
PŘEHLED VÝSTAV USPOŘÁDANÝCH PAMÁTNÍKEM TEREZÍN V ROCE 2022

- 45 *Respekt – plakáty z ateliéru Fakulty umění a designu UJEP v Ústí nad Labem – výtvarná výstava.*
- 46 *Esther Glück, Dopisy pravicovému radikálovi – výtvarná výstava.*
- 47 *Navzdory všemu tvořit – instalace Českého centra v Paříži – výtvarná výstava.*
- 48 *Památník Terezín v proměnách času (1989–2022) – dokumentární výstava k 75. výročí vzniku Památníku Terezín.*
- 49 *Přírůstky do sbírky Památníku Terezín z let 2017–2021 – výtvarná výstava k 75. výročí vzniku Památníku Terezín.*
- 50 *Malovat a přežít – výstava z prací zaslaných do XXVI. ročníku výtvarné soutěže Památníku Terezín pro mládež Memoriál Hany Greenfieldové.*
- 51 *Jaroslav Král, Kresby – výtvarná výstava malíře usmrčeného před osmdesáti lety v Osvětimi.*
- Výstava o Miladě Horákové – výtvarně-dokumentární výstava Dětského zastupitelstva Základní školy T. G. Masaryka Milovice.*
- 52 *Kurt Epstein – dokumentární výstava o sportovci, rodákovi z Roudnice nad Labem, který byl pro svůj židovský původ vězněn v Terezíně a Osvětimi.*

53 *Sedm v říjnu* – výtvarná výstava členů umělecké skupiny mladé generace umělců, kteří v letech 1939–1941 reagovali na válku.

54 *Architekti pro Muzeum ghetta Terezín* – dokumentární výstava návrhů architektonické soutěže na novou expozici Muzea ghetta, které postoupily do závěrečného kola.

PUTOVNÍ VÝSTAVA ZAPŮJČENÁ PAMÁTNÍKEM TEREZÍN

- Helga Hošková, Maluj, co vidíš* – výtvarná výstava vystavená v synagoze ve Čkyni (25. 8. – 7. 11. 2022).

VZTAHY K VEŘEJNOSTI

- Byly vydávány tiskové zprávy k nejdůležitějším událostem a následně zprostředkovány lokálním i celorepublikovým médiím, místním informačním centřům, partnerským organizacím a institucím podobné povahy.
- Probíhala prezentace Památníku Terezín na stránkách odborných periodik a dalších tiskovin v oblasti cestovního ruchu, tištěných i elektronických.
- Pokračovala spolupráce s agenturou CzechTourism na celostátní úrovni a s přesahem za hranice ČR (Česká centra v zahraničí). Vzhledem k francouzskému předsednictví v Evropské unii a jeho následujícím převzetí Českou republikou se jednalo především o zaměření na Francii.
- Na regionální úrovni pokračovala spolupráce s odborem regionálního rozvoje Krajského úřadu Ústeckého kraje, dále se sdružením právnických osob Terezín – město změny a Destinační agenturou České středohoří.
- Pokračovala spolupráce s informačními středisky a centry cestovního ruchu přílehlých obcí na místní úrovni.
- V rámci řádného členství pokračovala spolupráce s Asociací muzeí a galerií, Asociací cestovních kanceláří ČR a Asociací českých cestovních kanceláří a agentur.
- Pokračovala spolupráce s Asociací průvodců ČR v rámci přidruženého členství.
- Památník Terezín byl zastoupen na veletrhu cestovního ruchu Holiday World & Region World v Praze a Dni otevřených dveří na Ministerstvu kultury ČR.
- Pravidelně probíhala aktualizace webové prezentace a profilů na sociálních sítích Facebook, Instagram, Twitter a YouTube.
- Pro osoby se sluchovým postižením byla na webové stránky Památníku Terezín umístěna videa se základními informacemi o Památníku Terezín ve znakovém jazyce.

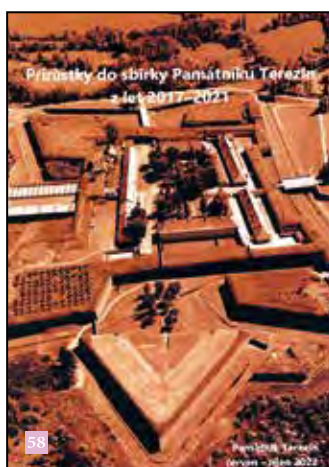
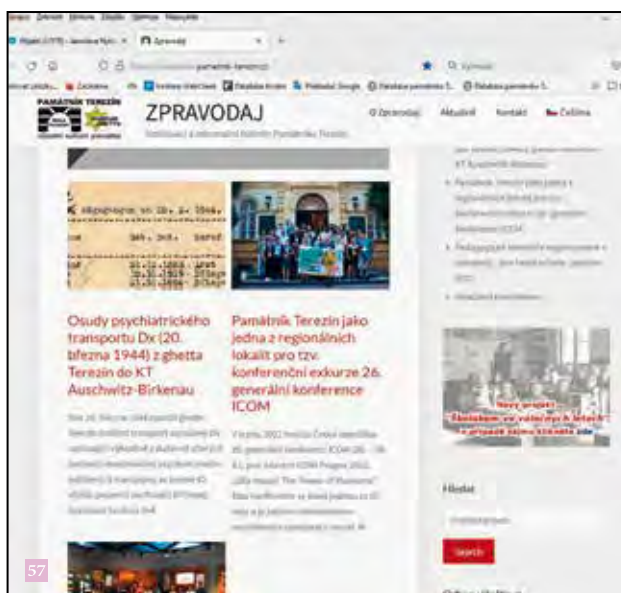
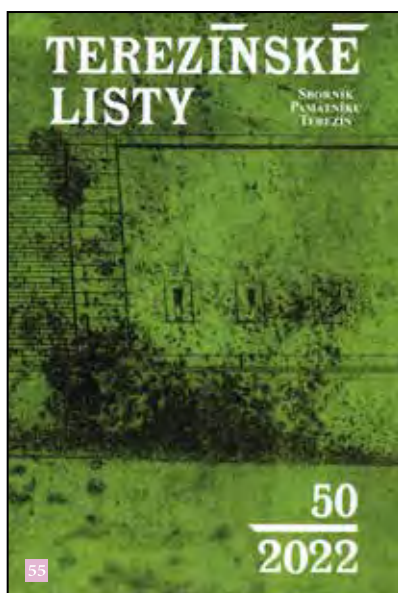
PRŮVODCOVSKÁ ČINNOST

- Byl zajišťován náslech průvodců při vzorových výkladech v různých jazycích při prohlídkách jednotlivých expozic Památníku Terezín.
- Z důvodu nižší návštěvnosti zůstal tým průvodců během celé sezóny na sníženém počtu.
- Byl obměněn a doplněn kádr kustodů příležitostných výstav a stálých expozic.
- Průvodci, kustodi, pokladní vstupenek, kontrolori vstupenek, promítači a prodáv

vači upomínkových předmětů absolvovali teoretické i praktické školení o bezpečnosti a ochraně tzv. měkkých cílů.

EDIČNÍ ČINNOST

- 55 Byla vydána ročenka *Terezínské listy* č. 50.
- 56 Byla vydána *Výroční zpráva Památníku Terezín za rok 2021*.
- 57 Byl vydáván čtvrtletník *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín*.
- 58 Byl vydán katalog k výstavě *Přirůstky do sbírky Památníku Terezín z let 2017–2021*.
- 59 Byl vydán katalog k výstavě *Jaroslav Král, Kresby*.

NAPLŇOVÁNÍ FUNKCE POSKYTOVATELE STANDARDIZOVANÝCH VEŘEJNÝCH SLUŽEB

Památník Terezín má zpracovány „Směrnice o poskytování standardizovaných veřejných služeb“, které stanoví:

- Pro daný rok je vždy příkazem ředitele Památníku Terezín určeno vstupné do jeho objektů. Příkaz stanoví všechny druhy vstupného a také podmínky pro poskytnutí slevy. Ceník je zveřejněn u všech pokladen a na webových stránkách Památníku Terezín.
- V rámci odstraňování bariér znemožňujících užívání služeb osobám s omezenou schopností pohybu a orientace existuje do většiny expozic bezbariérový vstup. Zřizování bezbariérových vstupů do dalších objektů Památníku Terezín bude pokračovat v závislosti na finančních a technických možnostech.
- Objekty Památníku Terezín jsou přístupny celoročně v doprovodu průvodců i individuálně v návštěvní době, která je určena následovně:

Malá pevnost

Zimní čas – denně 8:00 – 16:30

Letní čas – denně 8:00 – 18:00

Muzeum ghetta a Magdeburská kasárna

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Terezínské transporty, Kolumbárium, Obřadní místnosti a Ústřední márnice ghetta

Zimní čas – denně 9:00 – 17:00

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

Krematorium

Zimní čas – denně 10:00 – 16:00

Letní čas – denně 10:00 – 18:00

v sobotu zavřeno

Modlitebna z doby terezínského ghetta a replika mansardy

Zimní čas – denně 9:00 – 17:30

Letní čas – denně 9:00 – 18:00

**Všechny objekty jsou uzavřeny ve dnech 24. 12. – 26. 12. a 1. 1.
Otevírací doba se mění v den změny času (říjen a březen).**

Návštěvní doba je veřejně oznámena ve všech objektech Památníku Terezín a na jeho webových stránkách.

Dny volných vstupů

Dle usnesení vlády České republiky č. 96/2014 a v rámci plnění Profilových úkolů stanovených Ministerstvem kultury České republiky bude Památník Terezín poskytovat svým návštěvníkům následující volné vstupy.

Volný vstup do všech objektů:

27. ledna u příležitosti *Dne památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidskosti*.

Třetí květnovou neděli u příležitosti konání *Terezínské tržny*.

Volný vstup do vybraných objektů:

1. června

28. září

28. října

- V uvedených dnech je volný vstup do krematoria na Židovském hřbitově, Modlitebny z doby ghetta a repliky mansardy, Ústřední márnice, Obřadních místností, Kolumbária ghetta a do stálé expozice *Terezínské transporty. Deportace Židů do Terezína a transporty z terezínského ghetta do míst vyhlazování a otrocké práce* v bývalém domku městské váhy.
- Informace o Památníku Terezín a jeho činnosti za uplynulý rok jsou zveřejňovány ve výroční zprávě, která je distribuována v tištěné formě a zároveň zveřejněna na webových stránkách. Na těchto stránkách je zveřejněn také výstavní program a termíny akcí, které během roku Památník Terezín pořádá.
- Fondy dokumentačního a sbírkového oddělení jsou dle platných směrnic a po předchozí domluvě přístupny pro badatele i širokou veřejnost.

■ VNĚJŠÍ KONTAKTY A SPOLUPRÁCE

I přes různá omezení zapříčiněná pandemií nemoci covid-19 se naštěstí dařilo pokračovat v upevňování stávajících a navazování nových kontaktů s domácími i zahraničními organizacemi, institucemi i jednotlivci činnými na poli připomínání tragických událostí minulosti. To se týká především jednotlivců i organizací bývalých vězňů, jakož i památníků a dalších institucí působících doma i v zahraničí. Hlavním posláním těchto kontaktů je spolupráce při připomínání historie represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích a pokračování dalšího výzkumu. Význam této spolupráce je dán i tím, že represivními zařízeními v Terezíně a Litoměřicích, jejichž památku Památník Terezín připomíná, prošli v letech druhé světové války občané celkem třiceti zemí. Jedná se tedy o místa, jejichž historie má i velký mezinárodní dosah.

Ani v průběhu pandemie neustala zcela spolupráce s nejvýznamnějším partnerem Památníku Terezín na tomto poli, kterým je Terezínská iniciativa, organizace sdružující bývalé vězně terezínského ghetta. Vznikla vzápětí po demokratických změnách v naší zemi na počátku devadesátých let minulého století, její role je nenahraditelná především na úseku vzdělávací činnosti. Besedy s pedagogy i mladými účastníky vzdělávacích programů, kterých se bývalí vězni účastní, mají vždy neobyčejný ohlas. V době pandemie se tato činnost zužovala především na on-line formy činnosti. Obnovování dřívějších forem a rozsahu této činnosti je dnes omezoováno především faktorem rostoucího věku bývalých vězňů, jenž zužuje počet těch, kteří se na ní ještě mohou aktivně podílet. Z tohoto důvodu ubývá možností fyzické přítomnosti bývalých vězňů na besedách se žáky, studenty a pedagogy. Vzdělávací oddělení proto stále častěji využívá záznamů vystoupení bývalých vězňů, jež jsou k dispozici buď v písemné podobě, nebo na audiovizuálních nosičích. Ty v blízké budoucnosti budou postupně nahrazovat živá vystoupení jejich autorů. Terezínská iniciativa ale výrazným způsobem podporuje činnost Památníku Terezín i v dalších oblastech. Pokračuje například její finanční podpora poskytovaná účastníkům vzdělávacích programů Památníku Terezín, která umožňuje vysílat skupiny žáků a studentů do Terezína i ze vzdálenějších míst. Dobrou zprávou pro budoucnost je, že do činnosti organizace se zapojují také příslušníci druhé a třetí generace rodin přeživších.

Poměrně záhy se po odeznění vrcholné fáze pandemie začala obnovovat spolupráce s domácími i zahraničními partnerskými organizacemi a institucemi. Z domácích partnerů to nadále je především Židovské muzeum v Praze, s nímž pokračuje spolupráce při výzkumu, výstavní a osvětové činnosti, jakož i ve vzdělávání. Dalšími významnými partnery jsou Institut Terezínské iniciativy v Praze, Muzeum romské kultury v Brně, Památník Lidice, Národní archiv v Praze, Ústav pro studium totalit-

ních režimů v Praze, Národní muzeum v Praze, Státní oblastní archiv v Litoměřicích a Státní okresní archiv Litoměřice se sídlem v Lovosicích.

Na poli mezinárodní spolupráce byly do konce roku 2022 v podstatě na normální úrovni obnoveny kontakty s partnerskými pamětovými institucemi, univerzitami, spolky a organizacemi, jakož i s jednotlivými odborníky.

Spolupracujícími zahraničními institucemi nadále zůstávají v Polsku Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, Státní muzeum v Majdanku a Muzeum Gross-Rosen v Rogoźnici, v Izraeli památníky Yad Vashem v Jeruzalémě a Beit Theresienstadt v Givat Haim Ichud, ve Spojených státech amerických United States Holocaust Memorial Museum ve Washingtonu, Museum of Jewish Heritage v New Yorku a University of South California Shoah Foundation Institute v Los Angeles, v Nizozemsku Anne Frank House v Amsterdamu, v Německu Památník Flossenbürg, Památník Buchenwald, Památník Dachau, Památník Sachsenhausen, Památník Ravensbrück a Dům konference ve Wannsee v Berlíně, v Norsku Památník Falstad, na Slovensku Muzeum Slovenského národního povstání v Banské Bystrici, Dokumentační centrum holokaustu v Bratislavě, Muzeum židovské kultury v Bratislavě a Muzeum holokaustu v Seredi, v Rakousku Dokumentationsarchiv des österreichischen Widerstandes ve Vídni a Památník Mauthausen. V průběhu roku začaly přípravy na vybudování nového památníku v Gusenu, kde se nacházel po- bočný tábor kmenového tábora Mauthausen. Památník Terezín byl k realizaci toho- to projektu přizván a vyslal svého zástupce do přípravného mezinárodního výboru nového památníku.

Ze spolků podporovatelů a přátel Terezína působících v několika německých spolkových zemích se po pandemii zatím podařilo obnovit kontakt se spolkem z Dolního Saska.

Obnovena byla účast zástupců Památníku Terezín na činnosti mezinárodních organizací, které se zabývají výzkumem, jakož i muzejními a vzdělávacími aktivi- tami spojenými s připomínáním památky obětí nacistické rasové a politické perze- kuce. Nejvýznamnější z těchto organizací je International Holocaust Remembrance Alliance (IHRA), která sdružuje již více než třicet zemí z celého světa. Pracovníci Památníku Terezín jsou členy delegace České republiky v IHRA a podílejí se na prá- ci jejích odborných pracovních skupin (akademické a památníků). V době předsed- nictví Švédska v této organizaci se v roce 2022 zúčastnili plenárních zasedání a jed- nání pracovních skupin ve Stockholmu a v Göteborgu. Další z těchto organizací je Mezinárodní organizace muzeí ICOM, kde zástupci Památníku Terezín působí ve výboru IC MEMO, který sdružuje zástupce památníků a muzeí zločinů proti lidskos- ti spáchaných státními režimy. Zástupci naší instituce se zúčastnili Generální kon- ference ICOM, která se v srpnu 2022 konala v Praze. Distančně se Památník Terezín podílel rovněž na činnosti Kuratoria bavorských památníků, v němž si zástupci pa- měťových institucí z Německa, ale i dalších zemí, vyměňují informace a poznatky z výzkumné a muzejní práce, jakož i ze spolupráce s organizacemi bývalých vězňů.

V oblasti vzdělávání se mohly po nucené přestávce znovu uskutečnit semináře připravované pro české pedagogy před pandemií ve spolupráci s partnerskými institucemi v Izraeli (památník Yad Vashem) a Polsku (Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi).

Pokračovala také spolupráce s německou organizací Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste a rakouským spolkem Gedenkdienst, které již více než dvacet let do Památníku Terezín vysílají dobrovolníky, kteří se podílejí především na zajišťování vzdělávacích programů pro německy mluvící skupiny mládeže.

Byla provedena kontrola stálé expozice České republiky v bývalém koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau v Osvětimi, kterou Památník Terezín z pověření Ministerstva kultury České republiky vybudoval a spravuje v úzké spolupráci s polskými kolegy.

VÝZKUMNÁ ČINNOST

Historické oddělení pokračovalo ve výzkumu činnosti nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích a ve zpřístupňování výsledků tohoto výzkumu veřejnosti. K dějinám terezínského ghetta byla pozornost soustředěna zejména k přípravě libreta a následně scénáře nových expozic v Muzeu ghetta. Výzkum tak byl z velké části zaměřen na témata související s jejich obsahem. V kooperaci s pracovníky ostatních odborných oddělení byl připraven přehled více než tři sta exponátů a dokumentů do nových expozic a byla navázána komunikace s vybranými pamětovými a muzejními institucemi v Čechách i v zahraničí o plánovaných zápůjčkách. Bylo pokračováno ve výzkumu problematiky struktury vězňů a tzv. židovské samosprávy ghetta Terezín a ve výzkumu počtu a příčin sebevražd Židů v Protektorátu Čechy a Morava. Proběhly stěžejní práce k publikaci komentovaného vydání tzv. Mahlerova deníku. Byla doplňována databáze bývalých vězňů terezínského ghetta a rovněž tak databáze dalších obětí holokaustu z českých zemí, které neprošly terezínským ghettem. Byla diskutována podoba a struktura kalendária terezínského ghetta a zjištěny technické možnosti jeho zpracování.

K historii policejní věznice Terezín byl v důsledku personálních změn dočasně přerušen výzkum vývoje ročních stavů vězňů policejní věznice Terezín. Nadále byla doplňována a rozšiřována databáze bývalých vězňů policejní věznice a pokračoval výzkum, jehož cílem bylo získání nových poznatků o okolnostech zatčení, věznění a dalších osudech vězňů v letech okupace. Pokračoval i výzkum problematiky cizích státních příslušníků v policejní věznici Terezín a výzkum týkající se poválečného posuzování a potrestání tzv. každodenní kolaborace i závažných zločinů spáchaných během okupace, činnost mimořádných lidových soudů a trestních nalézacích komisí. Byla diskutována podoba a struktura kalendária policejní věznice Terezín a zjištěny technické možnosti jeho zpracování. V polovině roku 2022 byla otevřena nová expozice s názvem *Soukromý život dozorců za zdmi Malé pevnosti* situovaná do prostor bývalé kantýny SS v Malé pevnosti Terezín. Tato rozsahem menší expozice návštěvníkům umožní nahlédnout do osobního života dozorcího personálu policejní věznice. Ve stejnou dobu byla veřejnosti zpřístupněna dokumentární výstava k 75. výročí založení Památníku Terezín s názvem *Památník Terezín v proměnách času (1989–2022)*, která reflektovala zásadní okamžiky ve vývoji instituce v její novodobé historii po roce 1989.

Výzkum koncentračního tábora Litoměřice se dlouhodobě soustředil především na doplňování databáze bývalých vězňů. Bylo pokračováno v přípravách pro vkládání dokumentů (skenů) z původní kartotéky koncentračního tábora Litoměřice do databáze.

V rámci procesu digitalizace pokračovaly přípravné práce k postupnému připojo-

vání příslušných souborů dokumentů (skeny) k jednotlivým záznamům v *Databázi politicky a rasově pronásledovaných osob*. Byly provedeny finální práce na rozšíření databáze českých vězňů v koncentračním táboře Buchenwald (1937–1945). Na základě pramenného výzkumu byla vytvořena pracovní verze databáze českých vězňů v koncentračním táboře Flossenbürg (1938–1945), která doposud obsahuje 3 100 záznamů. Probíhala i nadále jednání o aktualizaci, doplnění a následném uvedení databáze vězňů z českých zemí v koncentračním táboře Auschwitz-Birkenau (1940–1945) na web Památníku Terezín.

V rámci projektu *Muzeum ghetta Terezín* byla ve spolupráci s administrátorem architektem Igorem Kovačevičem úspěšně realizována mezinárodní soutěž, jejímž vítězem se stal návrh týmu *Skupina* pod vedením architektky Marcely Steinbachové, která ke spolupráci přizvala významného amerického architekta Stevena Holla. Vítězný návrh byl ve druhé polovině roku prezentován odborné i laické veřejnosti a proběhla rovněž četná jednání s úřady památkové péče. Pokračovaly práce na scénáři nových expozic a konzultace s architekty. Byl připraven přehled exponátů a sbírkových předmětů do nových expozic a současně byla zahájena jednání o zapůjčení některých z nich. Byl vytvořen scénář a architektonický návrh dočasné výstavy reflektující historii terezínského ghetta, která bude v době uzavření Muzea ghetta (2024–2025) instalována na nádvoří bývalých Magdeburských kasáren. V prosinci 2022 byla veřejnosti zpřístupněna výstava *Architekti pro Muzeum ghetta Terezín*, na níž byly prezentovány návrhy účastníků soutěže, které postoupily do závěrečného kola.

Pokračovala spoluúčast na práci mezinárodních organizací, ve kterých Památník Terezín reprezentuje Českou republiku (IC MEMO ICOM – sekce památníků a memoriálních muzeí při mezinárodní organizaci muzeí, IHRA – mezinárodní sdružení pro vzdělávání, výzkum a připomínání holokaustu). Vybraní zástupci Památníku Terezín se účastnili zasedání Generální konference ICOM v Praze a 26. srpna 2022 prezentovali činnost svých oddělení zahraničním účastníkům při jejich návštěvě Památníku Terezín. Pracovník historického oddělení Památníku Terezín se aktivně účastnil workshopu v rámci participačního procesu pro rozšíření Památníku Gusen.

Pracovníci historického oddělení se zapojili do přípravy projektu EHRI-CZ, jímž bylo navázáno na spolupráci při vzniku evropské výzkumné infrastruktury EHRI (2010). Cílem projektu EHRI-CZ je shromáždit, propojit a zpřístupnit dokumenty a údaje týkající se holokaustu v českých zemích a vyvinout metody a prostředky, jak s těmito zdroji pracovat. V závěru roku 2022 připravil Masarykův ústav a Archiv AV ČR ve spolupráci s Českým vysokým učením technickým, Institutem Terezínského iniciativy a Památníkem Terezín grantovou žádost na Technickou agenturu České republiky, jejímž předmětem je finanční podpora projektu s prozatímním názvem *Memogis Terezín*. S Ústavem pro studium totalitních režimů byla dohodnuta spolupráce na projektu *Virtuální muzeum perzekuce katolické církve na území českých zemí v letech 1938–1989*, který získal v závěru roku 2022 grantovou podporu

v oblasti národní a kulturní identity v rámci 1. veřejné soutěže programu NAKI III Ministerstva kultury ČR. Cílem projektu je provést komplexní výzkum dané problematiky a vytvořit softwarové řešení, které bude sloužit k prezentaci výsledků výzkumu odborné i laické veřejnosti.

Pokračovala odborná a pedagogická spolupráce s Univerzitou J. E. Purkyně v Ústí nad Labem a příležitostná spolupráce s Technickou univerzitou v Liberci. Pracovníci historického oddělení se účastnili vědeckých konferencí a seminářů. Výsledky výzkumné činnosti byly veřejnosti zpřístupňovány nejen v publikacích a odborném tisku, ale také ve vzdělávací činnosti formou zajišťování přednášek a besed pro pedagogy, studenty a žáky z domova i ze zahraničí.

Počátkem prosince 2022 byla vydána ročenka *Tereziánské listy* č. 50/2022, na jejíž redakci se historické oddělení podílelo.

Pokračovalo průběžné zajišťování odborných konzultací pro badatele z domova i ze zahraničí a poskytování informací sdělovacím prostředkům i dalším zájemcům.

Byla zpracovávána potvrzení o věznění pro rodinné příslušníky bývalých vězňů, úřady a soudy.

VZDĚLÁVACÍ ČINNOST

Památník Terezín se od roku 1993 věnuje vedle své výzkumné, sbírkové a muzejní činnosti také realizaci vzdělávacích programů pro žáky základních, středních či odborných škol a učilišť. V roce 2022 bylo pro české školy uspořádáno 115 jednodenních a 49 vícedenních seminářů spojených s prohlídkami expozic, přednáškami, besedami s pamětníky, workshopy, filmovými projekcemi a samostatnými tvůrčími aktivitami. Celkem se těchto seminářů zúčastnilo 6 548 žáků a studentů. Nabídky vzdělávacího oddělení ovšem využívají i skupiny ze zahraničí, kterých do Terezína přijelo celkem 13 na vícedenní a 31 na jednodenní semináře (jednalo se o 943 osob). Jejich program zajišťovali pod vedením odpovědných pracovníků vzdělávacího oddělení dobrovolníci vysílání organizací Aktion Sühnezeichen/Friedensdienste z Německa a spolkem Gedenkdienst z Rakouska, kteří v Památníku Terezín působí vždy po dobu jednoho roku. Na základě zkušeností nabytých během pandemie nemoci covid-19 byly v nabídce vzdělávacího oddělení také on-line programy (webináře), ovšem v uplynulém roce o ně přirozeně nebyl takový zájem jako v roce 2021 během školní uzávěrky. V roce 2022 se jich účastnilo pouze 46 osob z České republiky a 175 osob z Německa.

Vzdělávací oddělení se stejně jako v minulých letech nezaměřovalo pouze na práci s mládeží, ale působilo též v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v úzké spolupráci s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky prostřednictvím již několik let osvědčené struktury čtyř až pěti na sebe navazujících seminářů. Na jaře se uskutečnil jeden základní třídenní seminář s názvem *Jak vyučovat o holokaustu*, jehož program zajišťovali zejména lektoři Památníku Terezín, Židovského muzea v Praze a Muzea romské kultury v Brně. Na podzim pak byl uspořádán nadstavbový seminář *Holokaust ve vzdělávání*, navazující na výše uvedené semináře základní. Jeho cílem bylo rozšíření znalostí učitelů o podobách holokaustu v různých zemích okupovaných nacistickým Německem a seznámení s metodickými postupy uplatňovanými při výuce této problematiky v zahraničí. Vedle domácích lektorů zajišťovali výuku také lektoři z partnerských institucí v Izraeli, Nizozemsku, Polsku a na Slovensku. Vybraní pedagogové, kteří v minulých letech absolvovali oba druhy uvedených seminářů, se pak zúčastnili nadstavbového školení, které se tentokrát konalo ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi. Čtvrtý stupeň seminářů se po tříleté přestávce uskutečnil v památníku Yad Vashem v Jeruzalémě (Izrael). Proběhly také dva česko-polské pedagogické semináře za účasti kolegů z České republiky a Polska. První se konal v červnu v Terezíně, druhý v listopadu v Osvětimi. Organizačním partnerem Památníku Terezín bylo Státní muzeum Auschwitz-Birkenau v Osvětimi. Vedle těchto pedagogických školení se podařilo uskutečnit také víkendový seminář pro české učitele k didaktickému aspektu vy-

užívání filmových výpovědí pamětníků ve školní výuce. Toto školení úzce souviselo se spoluprací Památníku Terezín s maďarskou nadací Zachor na projektu *Visegrad IWalks: Educational Activities and Training to the Digital Local History Walks*, v jehož rámci jsou vytvářeny vzdělávací materiály založené na výpovědích přeživších holokaustu z archivu americké USC Shoah Foundation – Institute for Visual History and Education. Tyto materiály jsou zpřístupněny návštěvníkům prostřednictvím mobilní aplikace IWalk ve správě uvedeného institutu. Celkem v roce 2022 prošlo všemi pedagogickými semináři Památníku Terezín 182 účastníků z České republiky.

Ve srovnání s rokem 2019, tedy s obdobím před vypuknutím pandemie covidu-19, došlo v roce 2022 k nárůstu celkového počtu účastníků všech výše uvedených akcí pro mládež i pedagogy. Celkem se jich účastnilo 7 716 osob oproti 7 363 osobám v roce 2019. K navýšení došlo zejména v případě prezenčních seminářů pro českou školní mládež, a to o 540 osob.

V první polovině roku 2022 připravil Památník Terezín pro žáky základních a středních škol *Memoriál Hany Greenfieldové* – soutěže umělecké tvořivosti se vztahem k problematice rasové a politické perzekuce v letech nacistické okupace. Jednalo se o XXVIII. ročník literární a XXVI. ročník výtvarné soutěže, tentokrát pod názvem *Malovat a přežít*. Účastníci se měli zamyslet nad významem a smyslem umělecké tvorby v těžkých podmínkách nacistických táborů a závěry promítnout do svých prací. Výtvarná soutěž měla v tomto roce i francouzskou část, a to u příležitosti předávání předsednictví Evropské unie Francií České republice. Z toho důvodu se partnery projektu staly pařížské České centrum a Mémorial de la Shoah. Do soutěží bylo zasláno více než šest set prací. Na finančním zajištění se podílela stejně jako v minulých letech také Terezínská iniciativa, jež hradila zvláštní cenu Erika Poláka. Z výběru výtvarných prací, které byly zaslány do uměleckých soutěží nejen v tomto roce, ale i v letech minulých, bylo uspořádáno sedm putovních výstav v Terezíně, Kadani, Děčíně, Mostu, Teplicích, Praze a Paříži.

Na ediční činnosti se vzdělávací oddělení podílelo přípravou čtvrtletníku *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín*, který však byl oproti praxi uplatňované před pandemií z finančních důvodů publikován pouze v elektronické verzi. Probíhala též práce na aktualizaci webu projektu *Za pomníčky*, jenž dokumentuje připomínání míst bývalých nacistických táborů a masových hrobbů na území dnešní České republiky pomníky a pamětními deskami. Projekt si klade za cíl rozšiřovat všeobecné povědomí (hlavně mládeže) o těchto místech tragédií a o dějích, které se na nich odehrávaly.

Pracovníci vzdělávacího oddělení také vystoupili s příspěvky na odborných konferencích (Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická Technické univerzity v Liberci, Památník Lidice) a nárazově přednášeli na vysokých školách (Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy).

DOKUMENTACE A SBÍRKOVÝ FOND

Hlavní činností dokumentačního oddělení a sbírkového oddělení bylo systematické doplňování sbírkového fondu Památníku Terežín, zajišťování všestranné péče o sbírkové předměty a jejich odborné zpracování. Předměty ze sbírky byly využívány hlavně k výstavním, badatelským, vzdělávacím a publikačním účelům.

V rámci grantu Claims Conference pokračovaly na velkoformátovém skeneru, umístěném v digitalizačním centru v Dlouhé ulici, práce na digitalizaci sbírky a zpřístupnění digitálních reprodukcí veřejnosti. V roce 2022 bylo vyhotoveno celkem 42 973 skenů (16 103 sbírkové oddělení a 26 690 dokumentační oddělení).

SBÍRKOVÉ ODDĚLENÍ

Akviziční činností byly získány tematicky různorodé sbírkové předměty. Sbíрку zhodnocovali pracovníci zpracováváním nových přírůstků a doplňováním informací o předmětech nabytých v minulosti. Další činnosti byly zaměřeny na zpřístupňování sbírkových předmětů veřejnosti a péči o jejich fyzický stav.

Do chronologické sbírkové evidence bylo zapsáno 38 přírůstkových čísel, všechna byla zpracována i v systematické evidenci.

Při periodické inventarizaci bylo v listopadu a prosinci zkontrolováno 880 sbírkových předmětů s inventárním čísly PT 14001 – PT 14880.

Pracovník oddělení a dokumentátor vyfotografovali 13 inventárních čísel trojrozměrných a ostatních sbírkových předmětů, které nelze skenovat (pořízeno bylo 40 fotografií).

Sbírkové oddělení navštívilo 24 badatelů (10 tuzemských a 14 zahraničních). Většina dotazů badatelů a žadatelů o informace však byla i v tomto roce zodpovězena elektronickou formou (jednalo se o 33 žádostí o informace). Na základě požadavků badatelů a písemných žádostí bylo poskytnuto 1 624 kopií, skenů či fotografií sbírkových předmětů ke studijním, vzdělávacím, výstavním a publikačním účelům.

Nově bylo na tři tuzemské výstavy zapůjčeno pět sbírkových předmětů. Pokračovaly výpůjčky z minulých let v tuzemských i zahraničních institucích. Autentické sbírkové předměty byly poskytnuty na vzpomínkový pořad *Pocta Bedrníkovi* a do dokumentární výstavy *Památník Terežín v proměnách času*.

Na začátku roku spolupracovali pracovníci sbírkového oddělení na repasi národní expozice ve Státním muzeu Auschwitz-Birkenau v Osvětimi. Ve spolupráci s dokumentačním a historickým oddělením pokračovala příprava podkladů ke sbírkovým předmětům vybraným k zařazení do nových expozic v Muzeu ghetta.

Během roku byly postupně dokončeny práce na přípravě a následné realizaci tří výstav pořádaných Památníkem Terežín. Jednalo se o výstavu výtvarných děl

Jaroslava Krále, výstavu z přírůstků do sbírky z let 2017–2021, která byla součástí akcí k 75. výročí vzniku Památníku Terežín, a výtvarnou výstavu *Sedm v říjnu*. Na výstavách byly představeny předměty ze sbírky Památníku Terežín doplněné o výpůjčky z jiných institucí a soukromých sbírek.

Pracovník oddělení se jako výkonný redaktor podílel na přípravě ročenky *Terežínské listy* č. 50/2022.

Nadále pokračovalo vyhledávání dědiců autorských práv k získání povolení k dalšímu užití děl (publikování, vystavování, poskytování kopií děl badatelům atd.) od vlastníků a dědiců autorských práv.

Interní restaurátorky zrestaurovaly sedm a konzervovaly 35 inventárních čísel sbírkových předmětů. Restaurátorka papíru také pokračovala v práci na dezinfekci velkého množství nálezů z Terežína (dokumenty z půd kasárenských budov a z domu v Komenského ulici) a na jejich restaurování.

DOKUMENTAČNÍ ODDĚLENÍ

Do podsbírky historicko-dokumentární, spravované dokumentačním oddělením, bylo v roce 2022 zapsáno sedm přírůstkových čísel písemného materiálu zahrnujících 33 jednotlivých dokladů.

V systematické evidenci byla zpracována tři inventární čísla písemností, kromě nejnovějších přírůstků je systematická evidence momentálně téměř kompletní. Byla provedena kontrola 980 evidenčních záznamů retrospektivně vložených do databáze písemného materiálu.

Do pomocného fotografického materiálu bylo zapsáno 15 přírůstkových čísel, tj. 103 ks fotografií.

Při periodické inventarizaci sbírky bylo zkontrolováno 1 073 inventárních čísel sbírkových předmětů. Pod 50 inventárními čísly z uvedeného počtu jsou evidovány fotografie uložené ve fotoarchivu. Pod zbývajících 1 023 inventárními čísly je evidován písemný materiál. Z finančních důvodů nebyly konzervovány žádné sbírkové předměty.

Dokumentační oddělení navštívilo 24 badatelů a 12 zájemců o informace o věznění. Další žádosti o informace, případně o kopie fotografií nebo písemností, byly vyřizovány písemně.

Dokumentátor pořídil 3 466 digitálních fotografií a 6 videí dokumentujících převážně činnost Památníku Terežín, tj. pietní akty, vernisáže, významné návštěvy a další.

Externím žadatelům bylo poskytnuto 541 skenů, odborným pracovníkům Památníku více než 1 100 skenů.

V rámci digitalizace bylo zdigitalizováno 551 inventárních čísel písemného materiálu, do internetových databází nebyly připojeny z důvodu rekonstrukce webu Památníku Terežín žádné nově pořízené skeny.

Celkem bylo pořízeno 26 690 skenů písemností a 54 skenů fotografického materiálu.

Probíhala pravidelná akviziční činnost za účelem rozšíření knihovního fondu odbornou literaturou domácí i zahraniční provenience. Bylo zakoupeno celkem 252 publikací.

V rámci zlepšení ochrany knihovního fondu i nadále probíhalo přeznačení knih a jejich balení do ochranné fólie. V automatizovaném knihovním systému bylo zkatologizováno 426 titulů. Probíhala katalogizace, archivace a distribuce periodik a denního tisku. Bylo zajištěno přidělení šesti čísel v systému ISBN (International Standard Book Number).

HOSPODÁŘSKÁ ČINNOST, DARY A PŘÍSPĚVKY

Památník Terezín ukončil hospodaření roku 2022 s mírně zlepšeným výsledkem hospodaření v objemu 150 571,15 Kč, jehož bylo dosaženo díky zvýšené návštěvnosti zejména v měsíci listopadu 2022, kdy dosáhla 90 % v porovnání s jejím stavem před pandemií nemoci covid-19. Celkové výnosy vzrostly oproti roku 2021 o 6,04 %, přičemž vlastní výnosy představují 30,95 % z celkových výnosů. Pro srovnání v roce 2021 vlastní výnosy činily pouze 13,61 % celkových výnosů, zatímco v roce 2019 to bylo 49,44 %.

Návštěvnost sice v minulém roce vzrostla, ale stále ještě nedosahuje úrovně před pandemií. Dosáhla pouze 65,89 % výnosu ze vstupného roku 2019, což znamená výnos o více než 15 mil. Kč nižší. Oproti roku 2021 se ale jedná o nárůst objemu o více než 18 mil. Kč, tedy o celkové zvýšení o 171 %. Ekonomika Památníku Terezín se bude z opatření přijatých v době pandemie vzpamatovávat ještě několik let, trvale však velmi příznivě působil přístup zřizovatele k situaci naší organizace, včetně zvýšení jeho příspěvku na provoz.

Celkové náklady byly v roce 2022 oproti předchozímu roku zvýšeny o 5,91 %. Hlavní příčinu představovaly zvýšené ceny energií, kde došlo k přibližně dvojnásobnému nárůstu, jakož i zvýšení cen v ostatních službách, jako například výdajů na expozice a znovuoobnovení pedagogické činnosti v rámci seminářů, které jsou jednou z důležitých součástí plnění poslání Památníku Terezín při připomínání odkazu utrpení a obětí vězňů nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

VÝNOSY A NÁKLADY V ROCE 2022 V KČ

Výnosy:

a) výnosy z prodeje služeb	35 206 052,01 Kč
b) příspěvek Ministerstva kultury ČR.....	85 165 999,00 Kč
c) využití rezervních fondů.....	573 407,00 Kč
d) ostatní příjmy.....	2 902 568,32 Kč
Výnosy celkem:	123 848 026,33 Kč

Náklady:

a) materiálové náklady a energie.....	16 441 063,02 Kč
b) osobní náklady.....	64 376 771,22 Kč
c) ostatní náklady (služby, opravy).....	42 879 620,94 Kč
Náklady celkem:	123 697 455,18 Kč

ROZVAHA (BALANCE)
Sestavená k 31. 12. 2022

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4	
			OBDOBÍ				MINULÉ
			BĚŽNÉ				
			BRUTTO	KOREKCE	NETTO		
	AKTIVA CELKEM		194 338 778,98	91 693 215,80	102 645 563,18	112 302 604,12	
A.	Stálá aktiva		156 705 068,26	91 615 672,20	65 089 396,06	62 654 291,40	
I.	Dlouhodobý nehmotný majetek		4 880 605,30	4 436 741,30	443 864,00	664 239,00	
1.	Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	012					
2.	Software	013	1 211 309,80	767 445,80	443 864,00	664 239,00	
3.	Ocenitelná práva	014					
4.	Povolenky na emise a preferenční limity	015					
5.	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	018	1 143 255,71	1 143 255,71			
6.	Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek	019	2 526 039,79	2 526 039,79			
7.	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	041					
8.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DNM	044					
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehm.majetek	051					
II.	Dlouhodobý hmotný majetek		151 824 462,96	87 178 930,90	64 645 532,06	61 990 052,40	
1.	Pozemky	031	1 488 099,09		1 488 099,09	1 488 099,09	
2.	Kulturní předměty	032	2 687 303,00		2 687 303,00	2 687 303,00	
3.	Stavby	021	68 593 050,56	16 019 935,50	52 573 115,06	33 274 815,81	
4.	Samostatné movité věci a soubory mov.věcí	022	39 827 500,17	34 775 150,24	5 052 349,93	5 187 320,62	
5.	Pěstitelské celky trvalých porostů	025	18 000,00	18 000,00			
6.	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	028	36 365 845,16	36 365 845,16			
7.	Ostatní dlouhodobý hmotný majetek	029					
8.	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	042	2 844 664,98		2 844 664,98	19 352 513,88	
9.	Uspořádací účet tech. zhodnocení DHM	045					
10.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hm.majetek	052					
III.	Dlouhodobý finanční majetek						
1.	Majetkové účasti v osobách s rozhod. vlivem	061					
2.	Majetkové účasti v osobách s podst. vlivem	062					
3.	Dluhové cenné papíry držené do splatnosti	063					
4.	Půjčky osobám ve skupině	066					
5.	Jiné dlouhodobé půjčky	067					
6.	Termínované vklady dlouhodobé	068					
7.	Ostatní dlouhodobý finanční majetek	069					
8.	Požizovaný dlouhodobý finanční majetek	043					
9.	Poskytnuté zálohy na dlouhodobý fin. majetek	053					
IV.	Dlouhodobé pohledávky						
1.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlouhodobé	462					
2.	Dlouhodobé pohledávky z postoupených úvěrů	464					
3.	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	465					
4.	Dlouhodobé pohledávky z ručení	466					
5.	Dlouh. pohledávky z nástrojů spolufin. ze zahr.	468					
6.	Ostatní dlouhodobé pohledávky	469					
B.	Oběžná aktiva		37 633 710,72	77 543,60	37 556 167,12	49 648 312,72	
I.	Zásoby		8 980 310,05		8 980 310,05	9 805 682,31	
1.	Pořízení materiálu	111					

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
2.	Materiál na skladě	112	478 401,46		478 401,46	622 727,32
3.	Materiál na cestě	119				
4.	Nedokončená výroba	121				
5.	Polotovary vlastní výroby	122				
6.	Výrobky	123				
7.	Pořízení zboží	131				
8.	Zboží na skladě	132	8 493 408,59		8 493 408,59	9 174 454,99
9.	Zboží na cestě	138				
10.	Ostatní zásoby	139	8 500,00		8 500,00	8 500,00
II.	Krátkodobé pohledávky		6 982 621,30	77 543,60	6 905 077,70	22 471 597,06
1.	Odběratelé	311	453 321,60	77 543,60	375 778,00	105 240,86
2.	Směnky k inkasu	312				
3.	Pohledávky za eskontované cenné papíry	313				
4.	Krátkodobé poskytnuté zálohy	314	446 469,95		446 469,95	486 586,50
5.	Jiné pohledávky z hlavní činnosti	315				20 724,00
6.	Poskytnuté návratné fin. výpomoci krátkodobé	316				
7.	Krátkodobé pohledávky z postoupených úvěrů	317				
8.	Pohledávky z titulu daní a obdobných dávek	318				
9.	Pohledávky ze sdílených daní	319				
10.	Pohledávky za zaměstnanci	335	11 894,00		11 894,00	
11.	Zúčtování s institucemi soc.zabexp. a zdrav.poj.	336				
12.	Daň z příjmů	341	215 015,91		215 015,91	235 724,00
13.	Jiné přímé daně	342				
14.	Daň z přidané hodnoty	343				
15.	Jiné daně a poplatky	344	55 559,00		55 559,00	4 450,00
16.	Nároky na dotace a ost.zúčt. se st.rozpočtem	346				
17.	Pohledávky za rozpočtem ÚSC	348				
18.	Pohledávky za účastníky sdružení	351				
19.	Krátkodobé pohledávky z ručení	361				
20.	Pevné termínové operace a opce	363				
21.	Pohledávky z finančního zajištění	365				
22.	Pohledávky z vydaných dluhopisů	367				
23.	Krátkodobé pohl. z nástrojů spolufin. ze zahr.	371				
24.	Poskytnuté zálohy na dotace	373				
25.	Náklady příštích období	381	951 986,39		951 986,39	751 263,55
26.	Příjmy příštích období	385	486 874,45		486 874,45	212 164,19
27.	Dohadné účty aktivní	388	4 361 500,00		4 361 500,00	20 655 443,96
28.	Ostatní krátkodobé pohledávky	377				
III.	Příjmové účty rozpočtového hospodaření					
1.	Příjmový účet organizačních složek státu	222				
IV.	Krátkodobý finanční majetek		21 670 779,37		21 670 779,37	17 371 033,35
1.	Majetkové cenné papíry k obchodování	251				
2.	Dluhové cenné papíry k obchodování	253				

pol.č.	Název položky	účet	1	2	3	4
			OBDOBÍ			
			BĚŽNÉ			MINULÉ
BRUTTO	KOREKCE	NETTO				
3.	Jinné cenné papíry	256				
4.	Termínované vklady krátkodobé	244				
5.	Jiné běžné účty	245				
6.	Účty spravovaných prostředků	247				
7.	Souhrnné účty	248				
8.	Účty pro sdílení daní a pro dělenou správu	249				
9.	Běžný účet	241	19 983 433,36		19 983 433,36	15 694 981,01
10.	Běžný účet FKSP	243	1 366 917,76		1 366 917,76	1 360 874,40
11.	Základní běžný účet ÚSC	231				
12.	Běžné účty fondů ÚSC	236				
13.	Běžné účty státních fondů	224				
14.	Běžné účty fondů organizačních složek státu	225				
15.	Ceniny	263				
16.	Peníze na cestě	262				
17.	Pokladna	261	320 428,25		320 428,25	315 177,94

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
	PASIVA CELKEM		102 645 563,18	112 302 604,12
C.	Vlastní kapitál		75 088 943,18	73 533 722,27
I.	Jmění účetní jednotky a upravující položky		68 062 248,27	64 960 144,61
1.	Jmění účetní jednotky	401	67 015 748,27	64 960 144,61
2.	Fond privatizace	402		
3.	Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	403	1 046 500,00	
4.	Agregované příjmy a výdaje minulých let	404		
5.	Kurzové rozdíly	405		
6.	Oceňovací rozdíly při změně metody	406		
7.	Jiné oceňovací rozdíly	407		
8.	Opravy chyb minulých období	408		
II.	Fondy účetní jednotky		6 876 123,76	8 573 577,66
1.	Fond odměn	411	414 180,51	726 903,51
2.	Fond kulturních a sociálních potřeb	412	1 489 691,28	1 485 473,80
3.	Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření	413	193 049,91	193 049,91
4.	Rezervní fond z ostatních titulů	414	2 216 189,98	2 234 562,70
5.	Fond reprodukce majetku, investiční fond	416	2 563 012,08	3 933 587,74
6.	Ostatní fondy	419		
III.	Výsledek hospodaření		150 571,15	-
1.	Výsledek hospodaření běžného účetního období	493		-
2.	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	431	150 571,15	
3.	Nerozdělený zisk, neuhrazená ztráta minulých let	432		
D.	Cizí zdroje		27 556 620,00	38 768 881,85
I.	Výdajové účty rozpočtového hospodaření			
1.	Zvláštní výdajový účet	223		
II.	Rezervy			
1.	Rezervy	441		
III.	Dlouhodobé závazky		4 361 500,00	-
1.	Dlouhodobé úvěry	451		
2.	Přijaté návratné finanční výpomoci dlouhodobé	452		
3.	Vydané dluhopisy	453		
4.	Závazky z pronájmu	454		
5.	Dlouhodobé přijaté zálohy	455		
6.	Dlouhodobé závazky z ručení	456		
7.	Dlouhodobé směnky k úhradě	457		
8.	Dlouhodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	458		
9.	Ostatní dlouhodobé závazky	459		
10.	Dlouhodobé přijaté zálohy na transfery	472	4 361 500,00	-
IV.	Krátkodobé závazky		23 195 120,00	38 768 881,85
1.	Krátkodobé úvěry	281		
2.	Eskontované krátkodobé dluhopisy (směnky)	282		
3.	Vydané krátkodobé dluhopisy	283		
4.	Jiné krátkodobé půjčky	289		
5.	Dodavatelé	321	9 783 549,12	4 629 431,54

pol.č.	Název položky	účet	1	2
			OBDOBÍ	
			BĚŽNÉ	MINULÉ
6.	Směnky k úhradě	322		
7.	Závazky z dávek sociálního zabezpečení	323		
8.	Krátkodobé přijaté zálohy	324	-	30 000,00
9.	Závazky z dělené správy a kaucí	325		
10.	Přijaté návratné finanční výpomoci krátkodobé	326		
11.	Přijaté zálohy daní	327		
12.	Závazky z výběru daní	328		
13.	Závazky ze sdílených daní	329		
14.	Zaměstnanci	331	247 328,00	277 609,00
15.	Jiné závazky vůči zaměstnancům	333	3 053 212,00	3 152 037,00
16.	Sociální pojištění	336	1 217 320,00	1 266 621,00
17.	Zdravotní pojištění	337	525 079,00	551 157,00
18.	Daň z příjmů	341		
19.	Jiné přímé daně	342	222 183,00	280 144,00
20.	Daň z přidané hodnoty	343	1 098 118,00	1 447 754,42
21.	Jiné daně a poplatky	344		
22.	Závazky ke státnímu rozpočtu	347		
23.	Závazky k rozpočtům ÚSC	349		
24.	Závazky k účastníkům sdružení	352		
25.	Krátkodobé závazky z ručení	362		
26.	Pevné termínové operace a opce	363		
27.	Závazky z neukončených finančních operací	364		
28.	Závazky z finančního zajištění	366		
29.	Závazky z upsaných nesplacených cenných papírů a podílů	368		
30.	Krátkodobé závazky z nástrojů spolufinancovaných ze zahraničí	372		
31.	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	374	-	21 759 868,95
32.	Výdaje příštích období	383	35 418,14	1 407,00
33.	Výnosy příštích období	384	3 593 071,32	3 189 759,81
34.	Dohadné účty pasivní	389	3 202 305,42	1 910 832,13
35.	Ostatní krátkodobé závazky	378	217 536,00	272 260,00

VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT
sestavený k 31. 12. 2022

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
A.	NÁKLADY		123 697 455,18	116 797 871,32
I.	Náklady z činnosti		123 487 297,40	116 752 639,75
1.	Spotřeba materiálu	501	6 319 656,42	4 125 425,48
2.	Spotřeba energie	502	8 516 022,38	4 860 999,28
3.	Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek	503		
4.	Prodané zboží	504	1 605 384,22	786 237,83
5.	Aktivace dlouhodobého majetku	506		
6.	Opravy a udržování	511	6 360 996,86	10 985 802,73
7.	Cestovné	512	369 111,48	81 055,80
8.	Náklady na reprezentaci	513	304 939,07	202 084,21
9.	Aktivace vnitroorganizačních služeb	516	-39 359,00	
10.	Ostatní služby	518	24 437 382,53	15 590 365,89
11.	Mzdové náklady	521	47 507 133,00	45 271 710,00
12.	Zákonné sociální pojištění	524	15 794 282,00	15 169 904,00
13.	Jiné sociální pojištění	525	130 770,00	125 578,00
14.	Zákonné sociální náklady	527	1 953 356,28	2 257 568,64
15.	Jiné sociální náklady	528		
16.	Daň silniční	531		27 906,00
17.	Daň z nemovitosti	532	23 420,00	23 420,00
18.	Jiné daně a poplatky	538	33 406,36	24 614,00
19.	Vratky daní z nadměrných odpočtů	539		
20.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	541	2 270,00	
21.	Jiné pokuty a penále	542		
22.	Dary	543		
23.	Prodaný materiál	544		
24.	Manka a škody	547	4 630,51	556,80
25.	Tvorba fondů	548		
26.	Odpisy dlouhodobého majetku	551	2 520 403,57	2 982 779,67
27.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého nehmotného majetku	552		
28.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého hmotného majetku	553		
29.	Prodané pozemky	554		
30.	Tvorba a zúčtování rezerv	555		
31.	Tvorba a zúčtování opravných položek	556	1 575,86	-32 602,56
32.	Náklady z odepsaných pohledávek	557		
33.	Náklady z drobného dlouhodobého hm. a nehm. majetku	558	2 084 945,34	970 049,02
34.	Ostatní náklady z činnosti	549	5 556 970,52	13 299 184,96
II.	Finanční náklady		210 157,78	45 231,57
1.	Prodanné cenné papíry a podíly	561		
2.	Úroky	562		
3.	Kurzové ztráty	563	210 157,44	45 231,36
4.	Náklady na přecenění reálnou hodnotou	564		
5.	Ostatní finanční náklady	569	0,34	0,21
III.	Náklady na nezpochybnitelné nároky na prostředky SR, rozpočtu ÚSC a SF		-	-
1.	Náklady na nároky na prostředky státního rozpočtu	571		
2.	Náklady na nároky na prostředky rozpočtů ÚSC	572		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
3.	Náklady na nároky na prostředky státních fondů	573		
4.	Náklady na ostatní nároky	574		
IV.	Náklady ze sdílených daní		-	-
1.	Náklady ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	581		
2.	Náklady ze sdílené daně z příjmů právnických osob	582		
3.	Náklady ze sdílené daně z přidané hodnoty	584		
4.	Náklady ze sdílených spotřebních daní	585		
5.	Náklady ze sdílených majetkových daní	586		
6.	Náklady ze sdílené silniční daně	588		
V.	Daň z příjmů		0,00	0,00
1.	Daň z příjmů	591	0,00	0,00
2.	Dodatečné odvody daně z příjmů	595		
B.	VÝNOSY		123 848 026,33	116 797 871,32
I.	Výnosy z činnosti		38 327 902,04	15 892 148,20
1.	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	601		
2.	Výnosy z prodeje služeb	602	34 923 591,71	13 046 229,14
3.	Výnosy z pronájmu	603	282 460,30	471 310,57
4.	Výnosy z prodaného zboží	604	2 140 013,23	1 011 686,75
5.	Výnosy ze správních poplatků	605		
6.	Výnosy z místních poplatků	606		
7.	Výnosy ze soudních poplatků	607		
8.	Jiné výnosy z vlastních výrobků	609		
9.	Změna stavu nedokončené výroby	611		
10.	Změna stavu polotovarů	612		
11.	Změna stavu výrobků	613		
12.	Změna stavu ostatních zásob	614		
13.	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	641		
14.	Jiné pokuty a penále	642		
15.	Výnosy z odepsaných pohledávek	643		
16.	Výnosy z prodeje materiálu	644		
17.	Výnosy z prodeje dlouhodobého nehmotného majetku	645		
18.	Výnosy z prodeje dlouhodobého hmotného majetku kromě pozemků	646		
19.	Výnosy z prodeje pozemků	647		
20.	Čerpání fondů	648	573 407,00	607 296,74
21.	Ostatní výnosy z činnosti	649	408 429,80	755 625,00
II.	Finanční výnosy		154 125,29	6 208,12
1.	Výnosy z prodeje cenných papírů a podílů	661		
2.	Úroky	662	-	-
3.	Kurzové zisky	663	154 122,52	6 208,12
4.	Výnosy z přecenění reálnou hodnotou	664		
5.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku	665		
6.	Ostatní finanční výnosy	669	2,77	
III.	Výnosy z daní a poplatků		-	-
1.	Výnosy z daně z příjmů fyzických osob	631		
2.	Výnosy z daně z příjmů právnických osob	632		

pol.č.	Název položky	účet	Hlavní činnost	
			BĚŽNÉ OBDOBÍ	MINULÉ OBDOBÍ
3.	Výnosy ze sociálního pojištění	633		
4.	Výnosy z daně z přidané hodnoty	634		
5.	Výnosy ze spotřebních daní	635		
6.	Výnosy z majetkových daní	636		
7.	Výnosy z energetických daní	637		
8.	Výnosy ze silniční daně	638		
9.	Výnosy z ostatních daní a poplatků	639		
IV.	Výnosy z nezpochybnitelných nároků na prostředky SR, rozpočtů ÚSC a SF		85 365 999,00	100 899 515,00
1.	Výnosy z nároků na prostředky státního rozpočtu	671	85 365 999,00	100 899 515,00
2.	Výnosy z nároků na prostředky rozpočtů ÚSC	672		
3.	Výnosy z nároků na prostředky státních fondů	673		
4.	Výnosy z ostatních nároků	674		
V.	Výnosy ze sdílených daní		-	-
1.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů fyzických osob	681		
2.	Výnosy ze sdílené daně z příjmů právnických osob	682		
3.	Výnosy ze sdílené daně z přidané hodnoty	684		
4.	Výnosy ze sdílených spotřebních daní	685		
5.	Výnosy ze sdílených majetkových daní	686		
6.	Výnosy ze sdílené silniční daně	688		
VI.	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ			
1.	Výsledek hospodaření před zdaněním		150 571,15	-
4.	Výsledek hospodaření po zdanění		150 571,15	-

DARY A PŘÍSPĚVKY V ROCE 2022

Prostředky získané z darů a příspěvků v roce 2022 činily celkem 242 311,28 Kč.

Největšími částkami přispěli tito dárci:

- Patrick Mehr a Helen Epstein, Spojené státy americké
- Terezínská iniciativa, Česká republika
- Federace židovských obcí, Česká republika
- Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, Česká republika
- Lenka Bartošová, Česká republika
- Ing. Jaromír Štádler, Česká republika
- Ing. Jiří Švorc, Česká republika
- Marek Šteigl, Česká republika

Menšími částkami přispěla řada dalších dárců, z nichž většina zůstala anonymními. Také jim všem náleží stejně jako výše jmenovaným naše upřímné poděkování.

Prostředky získané z darů a příspěvků byly využity pro následující účely:

dary na platy a ostatní osobní náklady Památníku Terežín	117 822,00 Kč
realizace letních dětských dílniček	18 250,00 Kč
dary na soutěže vzdělávacího oddělení	6 000,00 Kč
dary na Terezínskou tryznu	20 000,00 Kč
oprava původní kantýny Malé pevnosti	98 612,00 Kč

TECHNICKÁ A STAVEBNÍ ČINNOST

Technické oddělení celoročně zabezpečuje údržbu a restaurování areálů a objektů bývalých represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.

DALŠÍ ÚDRŽBOVÉ A TECHNICKÉ PRÁCE

- 60 Probíhala příprava nových prostor pro pracovny dokumentačního oddělení v tzv. Panském domě v Malé pevnosti.
- 61 V několika kolech probíhal ve veřejné soutěži výběr dodavatele architektonických prací pro nové expozice Muzea ghetta a celkovou rekonstrukci budovy a přilehlých venkovních prostor.
- Proběhl výběr dodavatele projekčních prací pro přípravu rekonstrukce parkoviště u Malé pevnosti, vybudování sociálních zařízení a nového informačního centra.
- 62 V Malé pevnosti byla bývalá kantýna z doby policejní věznice gestapa po celkové opravě a rekonstrukci připravena pro instalaci nové expozice.
- 63 V přilehlém prostoru kantýny byla zřízena prodejna literatury a upomínkových předmětů. Umístěny v něm byly rovněž automaty s občerstvením pro návštěvníky.
- 64 Byla provedena oprava parkovacího systému na parkovišti u Malé pevnosti.
- Zavedena byla opatření k úspoře energie (vytápění, osvětlení).
- Byla provedena oprava pomníků na Židovském hřbitově v Terezíně.
- 65 Byly dokončeny práce na rekonstrukci domu čp. 232 v Terezíně pro kanceláře vzdělávacího oddělení.
- 66 Pokračovala obnova zeleně v areálech Památníku Terezín – výsadba nových stromů a další péstební opatření spojená s následnou péčí.
- Byla zaváděna nová bezpečnostní opatření na ochranu Památníku Terezín jako tzv. měkkého cíle.

- Byla zajišťována běžná údržba všech objektů Památníku Terezín.
- Byla zajišťována běžná údržba zeleně ve všech areálech Památníku Terezín.
- Průběžně bylo zabezpečováno technické zajištění pietních, kulturních a vzdělávacích akcí, jakož i autodopravy a dalších logistických potřeb běžného provozu Památníku Terezín.

VÝHLED NA ROK 2023

- Konání vzpomínkové akce u příležitosti povstání ve varšavském ghettu *Jom ha-šoa ve ha-gvura* (Den šoa a hrdinství) 18. dubna.
- Konání pietního aktu k výročí poslední popravy v Terezíně 2. května.
- Konání *Terezínské tryzny* 21. května.
- Konání tryzny za oběti genocidy Židů z českých zemí *Kever Avot* 10. září.
- Instalování deseti krátkodobých výtvarných a dokumentárních výstav.
- Uvedení dvou vzpomínkových koncertů.
- Projekce šesti filmů v rámci filmového festivalu *Za hradby*.
- Pokračování výzkumu nacistických represivních zařízení v Terezíně a Litoměřicích.
- Pokračování digitalizace sbírkových předmětů Památníku Terezín a jejich zpřístupňování na webových stránkách.
- Doplnění databázi bývalých vězňů.
- Vydání ročenky *Terezínské listy* č. 51.
- Vydávání čtvrtletníku *Zpravodaj. Vzdělávací a informační bulletin Památníku Terezín*.
- Pořádání seminářů pro pedagogy, studenty a žáky.
- Uspořádání XXIX. ročníku literární a XXVII. ročníku výtvarné soutěže pro mládež – *Memoriálu Hany Greenfieldové*, tentokrát na téma *Chce svět být klamán?*
- Pokračování projektu dokumentace současného stavu míst bývalých nacistických táborů a hromadných hrobů v českých zemích nazvaného *Za pomníčky*.
- Pokračování badatelského projektu určeného žákům škol v České republice s názvem *Školákem ve válečných letech*, realizovaného ve spolupráci s dalšími institucemi.
- Rozšiřování mobilní aplikace IWalk ve spolupráci s USC Shoah Foundation – The Institute for Visual History and Education a maďarskou organizací Zachor – Holocaust Remembrance Foundation.
- Zajišťování údržby a restaurování objektů a areálů ve správě Památníku Terezín.

PAMÁTNÍK TEREZÍN
Výroční zpráva za rok 2022

Vydal: Památník Terezín

Adresa redakce:

Památník Terezín

411 55 Terezín

Česká republika

Tel.: +420 416 782 225

E-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz

Webové stránky: www.pamatnik-terezin.cz

Vychází jednou ročně vlastním nákladem.

Redakční uzávěrka této zprávy: 24. února 2023

ISBN 978-80-88052-32-6